

М О Д Е

р е н т р и

МІНТЕ, ІНІМА ШІ ЛІТЕРАТУРА.

№ 21.

ОДМЕТЪ 10. ДЕКЕМВРІЕ.

1838.

БЪМ АМ АНВЪДАТ РОМАНЕЦІВ.

Не кѣна зѣтасем кѣ сѣнтем ромѣні ші кѣ абем ші ної о лімѣз, не кѣна не ліпсеа ші кѣрці ші типографіе; не кѣна тоатѣ лѣмѣа се арѣнкѣсе аѣ дасіі ші пѣрѣпомені ка бѣбеле аѣ кѣцеї ші мотані; кѣчї ла школаа пѣблѣз се аѣвѣца грѣчѣсе; кѣна аѣ сѣжршіт, література ро мѣнеаскѣ ера ла дѣреа сѣфлетѣлѣї; кѣцїва корї вѣтрѣні рѣшїніці аѣ ромѣнісм, не пѣтанѣсе депрїнде кѣ фрѣмоаселе зїчерї парїгорїсеск, катадікеск ш. а. тоате аѣ еск, креате де дієчї вїстерїї, — пентрѣ вѣ атѣнчї аѣнтре єї се плодеа ѣенїѣла — шедѣ трїстї, шї жѣлѣк пердѣрѣ лімѣеї зїтѣндѣсе кѣ дор спре Бѣда саѣ Брашов, де ѣнде ле вїнеа пе тот аѣнѣла калїндаре кѣ повешї ла сѣжршіт шї дїн кѣна аѣ кѣна кѣте о врошѣрѣ аѣвѣцѣтоаре мѣше шѣрѣлѣї а фѣче захар дїн чокѣзѣї де кѣкѣрѣз, саѣ пѣїне шї крохмѣлѣз де вѣр тофѣлѣ.

Тот аѣнѣз маї ера о школаз; — пе кѣре аѣчѣшї євнї вѣтрѣні о прївѣк ка пе сїнгѣр азїлѣа прїгонїтеї лімѣї. — Школаз

ѣнде се аѣвѣца нѣмаї ромѣнецїе, апропѣ де Іашї, ла Сокола.

Татѣла мѣѣ ера ѣнѣла дїн ромѣнїї аѣчѣшїа. Нѣ єшѣк нїчї ѣн калїндѣр кѣре сѣ нѣл аїѣк єл аѣнтѣїѣ, нїчї о кѣрте вїсѣрїчѣаскѣ кѣре се нѣо кѣмпере, нїчї о історїе кѣре сѣ нѣ пѣе сѣ і о пѣскрїе.

Аѣнтрѣо зї, вїїнда дѣла школаз, аѣнтѣ гѣсїт кѣ о мѣре кѣрте іп folіо аїнаїнтѣ ѣетеѣшїмї, аѣмї зїсе, о вїаѣцѣ д'але сѣїнѣцїлор дїн кѣртѣ аѣчѣаста.

— Іартѣмѣз пѣрїнтѣ, єѣ нѣ почїѣ чїтї ромѣнецїе.

— Кѣм! апої дѣр ѣе аѣвѣцї тѣ?

— Влїнеѣсе, аѣ рѣсѣнѣс пѣзѣнїндаѣмѣ. Де вѣрї сѣчї чїтеск тоатѣ траѣедїа вѣкѣвї дїн вѣрїтїа, ѣнде є аѣчѣст фрѣмос хор а Трїєненлор пе кѣре аѣл шїѣ пе дїнаѣара.

Αύρα, ποντίας αύρα,
Ατε πομπόντρως κομίζεις.
Θαὸς ἀκάτως ἐπ' οὐδ' αὖ λυγρὰ.
• Ποῦ με τὰν μέλαιαν πορτοσίαν ?

— Поате сѣ фїе фрѣмоасе аѣчѣле ѣе тѣ сѣнѣї, зїсе татѣла мѣѣ, дѣр є рѣшїне сѣ нѣ шїї лімѣа та! мѣїне вїї венї кѣ мїне ла Сокола де ѣнде аѣм прїїмїт ѣн рѣвѣш прїн кѣре мѣз пѣфѣтеск ла єксалїен. Воїѣ корѣї пентрѣ тїне кѣ дѣскалѣла кѣре є ѣн

ОМ ПРѢ-АНВЦАТ, ШІ НЪ МЪ АНДОІЕСК КЪ
ТЪ ТЕ ВЕІ СІАІ А АНВЦА ДЕ ГРАБЪ ПЕН-
ТРЪ КЪ ЦІІ КЪ АЧЕСТА АМІ ФАЧЕ МЪАЦЪМІРЕ.
— О! НЕГРЕШІТ! АМ РЪСНЪС КЪ БЪ-
КЪРІЕ.

НЕ АНТЪРЪІЕСЕМ А ДОА ЗІ, КЪЧІ КЪНД
АМ АНЪС, АМ ГЪСІТ ВЪСАМЕНЪА ПЕЛА СФЪР-
ШІТ. СЪ ЧЕРЧЕТАТЕ ІСТОРИА, ГЕОГРАФІА Ш. Ч.

САЛА ЕРА ПЛІНЪ. АНДІТОРІА СЕ АЛЪК-
ТЪІА МАІ ВЪРТОС ДІН ДАМЕ ВЪТЪРЪНЕ МЪМЕ
А ВЪЦІЛОР КАРЕ АСКЪАТА АНТЪ О О РЕАЦІ-
ОАСЪ ТЪЧЕРЕ.

ПРОФЕСОРЪА РОМЪН, АВѢ Ш НАС КЪ ТО-
ТЪА АНТИ-РОМЪН, КЪЧІ ЛАС КЪ ЕРА ГРОЗАВ
ДЕ МАРЕ, ДАР АПОІ ЕРА КЪРІГАТ, АНЪКЪТ
СЕМЪНА МАІ МЪАТ А ПРОБОСЪІДЪ ДЕ КЪТ А
НАС. — „ПРѢВГЕНІКОШІЛОР БОІЕРІ ШІ КОКОАНЕ

„— ЗІЧѢ ЕА — АМ АВЪТ ЧІНСТЕ А АНФЪ-
„ЦІША ДВОАСТРЕ ПРОХОРІСІРІДЕ ШІНІНІЛОР
„МЕІ АН ІСТОРИЕ, ЧЕТІРЕ, СКРІРЕ, АРІДЕМЕ-
„ТІКЪ. АНЪМ ВОІЪ АВѢ ЧІНСТЕ А ВЪ АРЪТА
„КЪ АІМЕА НОАСТЪРЪ ПЕ КАРЕ ТОЦІ СОКОТ
„КЪ О ЦІШ, ДАР НІМЕНІ НЪ О ЦІЕ КЪМ СЪ
„КАДЕ, НЪ ЕСТЕ ФЪРЪ ГРАМАТІКЪ, ФЪРЪ
„СІНТАКСІС ШІ ФЪРЪ ОРТОГРАФІЕ; ЧІ МАІ АЛЕС
„АН АЧЕСТ ПОНГ АЛ ОРТОГРАФІЕІ АНТРЕЧЕ
„ПЕ МЪАТЕ АЛТЕЛЕ! ДОЪ ПІАДЕ ВОІЪ АРЪТА.“

СФЪРШІНД АШІ ПЪСЕ ОКАЛАРІІ, ТІНСЕ
ТАБЛА НЕАГРЪ, ШІ КІЕМЪНД ШН БЪІАТ КА ДЕ
НОЪ АНІ, АІ ДЕТЕ КОНДЕІА ДЕ КРЕДЪ АН
АМЪНЪ.

БЪІАТЪА СКРІСЕ:

Фатъ Саръ!

ВЪ 'ці ам зіс асѣръ,

СЪ ВЕЗІ ОЪА КЪМ СЪ САРЪ.

„ПРѢВГЕНІКОШІЛОР, ШРМЪ ПРОФЕСОРЪА,
„ВЕДЕЦІ КЪ ТОАТЕ АЧЕСТЕ ФРАСІСЕ СЪ СФЪРШЕСК
„КЪ: САРЪ, ДАР АЪ ДЕОСІВІРЕ АН СКРІС.
„АЕМЕНѢ ВЕЦІ ВІДѢ ШІ ЛА А ДОЪА ПАРА-
„АІЕМЪ. — БЪІАТЪА МАІ СКРІСЕ.

МАЙКА МѢ Е ВІЕ;

ШАДЕ ТОТ ЛА БУЕ;

МЪІНЕ А СЕ ВЪЕ.

ДАСКАЛЪА ТІНСЕ БРАЦЪА СПРЕ КЪВІНТЕА
СКРІСЕ КЪ ШН ЦІСТ МЪРЕЦ. ЦЕСТЪА АЧЕСТА
ФЪ КА ІСЪВКНІРѢ ШНЕІ МІНЕ. БЪРБАЦІ, ФЕМЕІ,
КОПІІ, ТОЦІ СЪРІРЪ ШІ СЪ АПРОПІАРЪ АЕ ТЪ
БЛЪ, СТРІГАНД: БРАВО ДЕ РЪСЪНА САЛА.

МЪМЕЛЕ ШІМІТЕ СЪШПІНА СЪЕТ БОНЕТЕА
АНХОРБОТАТЕ. ДАКЪРЪМІ ДЕ БЪКЪРІЕ, ІСЪОРА
ДІН ОКІІ ЛОР ОДАТЪ ФЪРМОШІ ПОАТЕ, ДАР
АНЪМ СТІНШІ ШІ АМПРЕЦІВРАЦІ ДЕ ШН ЧЕРК ПЪР-
ПЪРІЪ; АСТЕ ЛАКЪРЪМІ СТРЕКЪРЪНДЪСЕ ПЕ АНЪГЪ
СЪЖРЧІТЪРІЛЕ НАСЪАШІ КА ПЕ НІЩЕ ШАЧЕ ФІ-
РЕЦІ АНЪНУѢ СЪЕТ ВЪЗА ДЕ ДЕСЪЕТ, ШНДЕ
БАРБА АНТОАРЪ АНЛЪВНТЪРЪ АЕ ОУРѢ КА О
СТАВІЛЪ. БЪНЕЛЕ ВЪТЪРЪНЕ! НЪ СЕ ПЪТѢ ДЪ-
МЕРІ КЪМ ДЕ СЪАТ АТЪТ ДЕ АНВЦАЦІ АРЪ-
ГЪЦІІ ЛОР, ШІ КЛЪТІНД ДІН КАП, ПРІЕѢ ПЕ
ДАКЪА КА ПЕ О ФІІНЦЪ СЪРНАТЪРАЛЪ. БЪР-
БАЦІІ АЛ ФЕРІЧІТА, АІ МЪАЦЪМѢ, АІ СТРІГА
АФЕРІМ ДЕ СЪ СГЪАШІА ПЪРЕЦІІ; ШІ ВЪТЪРЪ
НЪА СОКОЛЕАН ДОБОРЪТ СЪЕТ ГРІНДІНА ЛАВ-
ДІЛОР Ш'А АФЕРІМЕЛОР, СЪ ЛАСАСЕ ПЕ ШН СКАШН
ШНДЕ'А АМПРЕЦІВРАСЕ КОПІІІ, АМЕЦІТ, КЪПРІС,
ХРЪПІТ КА АЧЕА АМПЪРАТ РОМАН ЧЕ СТРІГА
ЛА МОАРТѢ СА:

Je sens que je deviens dieu!

ЧЕ ФЪЧѢМ ЕЪ АН ВРЕМѢ АЧѢСТА? ЕЪ
РЪМЪСЕСЕМ АНКРЕМЕНІТ КЪ ОКІІ ХОЛБАЦІ, КЪ
ГЪРА КЪСКАТЪ, КЪЧІ НЪ АНЦЪАЕУѢМ НІМІК,
ЕЪ КАРЕ МЪ ЦІНѢМ КЪ ЦІШ ЧЕВА! ДАСКАЛЪА
АЧЕСТА АЪЗ АН ОКІІ МЕІ ШН КІП МЪРЕЦ, А-
КАДЕМІК, АНААТ, НЕАНЦЕАЕС КА ШІ СІНОНІ-
МЕЛЕ САЛЕ; МІ СЕ ПЪРѢ КЪ ВЪЗ ШН ПЛАТОН,
ШН АРІСТОТЕА . . . КЪТ МЪ ШМІЛІСЕ ДЕ ТАРЕ!
КЪМ АМІ КЪЗЪСЕ ТРЪФІА! КЪТ МЪ СІМУѢМ
ДЕ МІК АН АЕМЪНАРЕ КЪ БЪІАТЪА АЧЕА КАРЕ
СКРІА САРЪ ШІ ВІЕ АН ТРЕІ ОСЕКІТЕ ФЕЛЪРІ!

Не ам днторс акасз. Татха меѣ вж-
жндѣмъ гндѣтор, мз днтрежз че ам.

— Гндеск ла аджна ерѣдеце а аче-
стѣ даскал.

— Девзрат, е ѣн ом пѣин де цѣинцѣ,
шѣ ам пофтѣт сз вѣ а ѣцѣ да лекцѣ де
треѣ орѣ пе сзптзмжнз, — Де мѣне ва
лнчепе.

О кжт ам рзмас де режнскжтор вѣ-
нѣлѣ пжрѣнте пентрѣ ачеста дорѣтз весте!

Андатз ам гжтѣт кѣстѣ, кондеѣ нѣоз,
чернѣлз вѣнз, нѣмѣк н'ам ѣтат; антк-
маѣ ка ерѣлѣ солдат каре лшѣ перѣ ѣн-
форма, фреакз вѣмѣѣ, вѣрццз армѣе ан
ажѣнѣлз вжтзлѣѣ. Ачесте прѣгжтѣрѣ м'аѣ
оѣжпат пжнз сѣара кжнд м'ам кѣлкат
гндѣна ла нѣоѣл даскзл, шѣ ѣѣдежнѣ
кз чѣне н'а авѣ асфѣл де нас, прѣжѣм ера
ла лѣѣ, нѣ поате фѣ лнвжцат.

Адоа зѣ, профѣсорѣл венѣ, шѣ дѣнз
ачѣ де даторѣе, вѣнз дѣмѣнѣцз! скоасѣ
дѣн сжн о ерошѣрѣ картонатз вѣ жртѣе
вѣстрѣцз, зѣкжнд'мѣ кѣ ѣн зѣмѣт пѣин де
лнкредѣре ан сѣне: нздзждѣеск кз не вом
лнцѣлѣе амжндѣѣ. Ачѣстз фѣладз, нѣ сжнт
ла лндѣлѣлз кз ан пѣцѣне зѣле о вѣѣ
лнвжца.

О! — ам гндѣт. — Ачѣста е негрѣшѣт
вѣре ѣн ектракт лѣснѣчѣс де сѣстѣма са
де лнвжцзтѣрѣ. Ам лѣат'о кѣ тоатз чѣн-
стѣ кѣвенѣтз оперѣѣ ѣнѣѣ лѣтерат, шѣ дес-
кѣжндѣо, ам вжзѣт кз ера — ѣн лѣе-
чѣдар кѣ слѣве д'ѣн палмак марѣ!

Ам рзмас мѣт де оцжрѣре шѣ де рѣшѣне.
Чѣ батжѣкѣрѣ! сз мз пѣе пе мѣне
карѣ нѣ ерам ѣн копѣл акѣм — авѣм 13
лнѣ — сз лнвжцз а б с, пе мѣне карѣ
лнцзлѣѣѣм пе Іродѣан дѣн скоарцз ан
скоарцз! ачѣста ера ѣн афронт пѣ карѣ
амѣ ѣѣрѣ де сѣне нѣ о пѣтѣ мѣстѣѣ. Хо-

тзрѣѣ сз 'мѣ рѣсѣѣн, шѣ асѣтз ѣде мѣ
маѣ лѣнѣцѣ.

Ан вѣрѣмѣ ачѣста, даскалѣл лшѣ ашж-
зѣе оѣларѣѣ пе трѣнѣл лор — парѣ кз
прѣвѣск лнжз ачѣѣ оѣларѣѣ цѣгѣѣцѣ пе на-
сѣл лѣѣ ѣрѣлш ка ѣн тѣрѣ каларѣ п'ѣн ар-
мжсар роѣѣ — трѣсе табак, стржнѣтз,
тѣшѣ сѣре а'шѣ арѣе гласѣл шѣ лнчѣнѣ
рар шѣ кѣ десѣ пѣвжзе:

„Нетзгждѣѣт естѣ кз омѣл не'нѣвжцат
„Е ка ѣн копѣк не'нѣрѣжѣт карѣ нѣчѣ о
„роадз нѣ адѣче. Дрѣпт ачѣѣ, даскалѣл
„естѣ пентрѣ ѣн тжнзр, ачѣѣ че естѣ шѣ
„грѣдѣнарѣл пентрѣ пом: ла кѣрццз, ла
„вѣрѣме, сѣѣ ка пѣлѣгарѣл вѣн карѣ кѣрццз
„де мжржчѣнѣ цѣрѣна са пжнз а нѣ сѣ-
„мжнз сзжжнца чѣ вѣнз.“

Дѣнз ачѣстѣ парѣболѣ, ѣрѣмз: „Пентрѣ
„а'цѣ парѣдѣсѣ лѣмѣа ромжнѣѣскз дѣнз тоѣ-
„тз ржндѣѣлѣла сѣре а о цѣѣ кѣм сз кадѣ,
„ка с'о лнвѣцѣ прѣжѣм сз кѣвѣне, трѣкѣе
„а лнчѣпе дѣла лнчѣпѣт. Вѣѣ шѣ дѣчѣ кз
„лѣмѣа ромжнѣаскз арѣ аѣ слѣве, карѣ сз
„лмпарт ан трѣѣ сѣѣсрѣ: гласнѣче, неглас-
„нѣче, шѣ гласнѣко-негласнѣче, шѣ анѣме,
„гласнѣче сжнт: Аз, вѣст, ѣжѣ, ѣ, он, ж,
„ѣер (ж). жтѣж, ѣо, (ѣж), жѣа, ѣа, ѣпсѣлон,
„омѣга. негласнѣче: вѣжѣ, вѣѣде, глѣгол,
„дѣврѣж, жѣвѣте, жѣмне, жѣкѣж, дѣдѣ, мѣс-
„лѣте, жѣш, он, покѣѣ, рѣццз, слѣвз,
„тѣвѣдѣж, фжрта, жѣрѣж, вѣсѣ, пѣсѣ, цѣѣ, чѣрѣвѣж,
„шѣа, цѣѣѣ, фѣѣта, цѣѣѣ.“

„Гласнѣко негласнѣче: жѣлѣж, ѣерѣѣ, жѣж(ѣу)лн.“

„Фжрѣ ачѣстѣ слѣве нѣ сз поате ал-
„кжтѣѣ нѣчѣ о лѣкѣѣ нѣ сз поате профѣ-
„рѣсѣ нѣчѣ о сѣлѣвѣ, кжчѣ елѣ сжнт тѣ-
„мѣѣлѣ лѣмѣѣ. Дрѣпт ачѣѣ, дѣта вѣѣ вѣне
„воѣ а лѣ лнвжца де рѣст, пентрѣ ка сз
„лѣ поцѣ кѣвжнтѣ кѣрат шѣ пе лнцѣлѣе
„кжчѣ вжд, кз даскалѣѣ дѣмѣталѣ грѣжѣл

„ші французька (не каре вжнтъа сз'ї іа!)
 „ці аь стрікат профораоа; нъ поці рости
 „пе. ж, пе з, ч, ш, ші алтеле вр'о кзтева.
 „Ам нздежде кз поїмжне мі ле веї пь-
 „тѣ спъне пе дін афарз: ші атънчі вом
 „анчепе адоъа мааїмз, ба, бе, бі, бо,
 „ші маї ла вале. Крезі кз не анцелечем?”

— Ба нъ не анцелечем нічі декъм, ам
 стрігат ешінд дін амеціала че мз кьпрін-
 сесе антръ азъа барбарелор нъмїрї а вь-
 келор лїї; нъ не анцелечем. Дта вреї сз
 мз батжонъреці! сз мз пїї ла алфавїта,
 пе міне каре шїѣ гречеце маї мьлат декът
 орї каре тжнзр де вржста мѣ шї каре скріѣ
 французеше *Sous la dictée* фзрз а фаче
 маї мьлат де шапте опт грешзлі пе фаїз!
 аз'мі о граматїкз, аратз'мі констръкція
 версілор, ортографїа. — Спъне'мі пентръ
 че скрії *Bie* шї *Garz* ан треї фелърї?

— Аці вої спънео ла време.

— Пентръ кз аї о азъїнз де ї? дар
 кьм скрії ма сз (*table*), шї ма сз (*Perf.*
 верьзлї а мжнѣ)? кьм скрії ле џе (*loi*)
 шї ле џе (*Imper.* верьзлї а лег а)? Аша
 є кз тотъ ѡн фел пентръ кз н'аї дої а
 шї дої є? апої пентръ че анжърчі шї а-
 мецеці пе взіаці? — Ачеѣ нъ є треба
 дтале, амї рзспънсе къ ѡн зжмбет че
 семжна а стржмбет. Анвацъ вькіле дї
 рост ка сз ле шїї поїмжне.

— Ба нічі гжндек, рзспънсеїѣ свжр-
 лїнд абечедаръа сьвет ма сз.

— Хе, хе, хе, ла анчепът сз паре
 греѣ, дар те веї депрінде. Рззчїна ан-
 вцзтъреї єсте амарз, азачї сжнт родъ-
 ріле сале.

Сфжршінд, стржнсе окїларїї, ашї лъз
 шлїкъа, шї еші. — Сїмціѣ кз мі сз рз-
 дікз о грештате де пе їнімз.

А! педант їгнорант шї ангжнфат,

стрїгаїѣ, вреї сз анвзц вькіле тале! сз
 мз десчїнетек! а! Кїнезъае, каре аї о сьте
 де літере маї мьлате декът орї че лімез!
 а! тъ аї словє амфїрїї нічі гласніче нічі
 негласніче! а! тъ сокоці кз лімєа мѣ
 депрінсз къ Омер, сз ва пьтѣ сьчі ка
 сз зїкз фжртз, твєрдъ, глагол ш. а. Нъ
 мїрї сзлатече къ каре тъ аї пореклѣ
 бітеле літере! а! тъ вреї сз мз десчїне-
 тек, сз анвзц вькіле тале! дар сз креці
 макар нъ ле воїѣ анвзца! — Дас кз те
 воїѣ жька єѣ! н'ам трежїнцз де тїне ка
 се анвзц лімєа мѣ!

Ам алєргат ла бібліотїка татзлї мїѣ
 каре єра антр'о ладз марє пьрърѣ де-
 кісз ан корїдор. Ажътат де о салъз т
 ам фзкьт їнвентарїѣ шї пїнтре мьлцїмѣ
 калїндарїлор шї а кзрцілор ан лімєа гре-
 чѣскз модернз, їатз че ам гзсїт: тї-
 пзрїте:

Вїєціле сфїнцілор дїн тоате лъніле.
 Моартѣ лїї Авел, (поїмз де *Gesner.*)
 Нъма Помпїліѣс (романц де *Florian.*)
 Патїміле Домнълїї ностръ, ан верьсрї.
 Історїа лїї Аргїр шї а прѣ фрѣмоасїї
 влене, *idem*,

Дєспре анчєвътъа ромънїлор, де Пе-
 тръ Маїор.

Флоарѣ дарърїлор.

Антжмпазрїле французїлор шї антоа-
 черѣ дела Москва.

Талмъдъа жїдовеск.

Манъскрісе:

Актопїсецъа (хронїк) лїї Брєкє Бор-
 нїкъа.

Кавалерїї Лекедїї, романц де *Mше.*
Genlis (крєд.)

Анкънціѣрарѣ рошелїї, романц *idem*,
 Лентор, трагєдіє ан верьсрї.

Сапор, *idem*.

Матіада, Роману де Mme Cottin.
 Влісавета саў сьвргніціі АнГіеріа Іdem.
 Історіа кавалерґахі де Grioux Роману
 Тарло саў стрініі Ан Вавенціа Іdem.
 Зелміс ші Вавіра, Іdem.

Сьврманґа рібліотікґа! ґітатґа Ан се-
 вріґа єі ла вежніа анґахі 1821, тоатґа
 а саґжіт де фґлатґіааґ іанічеріаор. Че н'
 аш да акґм ка сґ ам ґна дін ачеле кзрґці
 де сґте де орї четїте де татґа меґ!

М'ам черкат се чїтеск ґн Роману дін
 ачеле манускрїсе, дар скрїсоарґк сґра атґт
 де анкґркатґа анкґт ле ам лґсат, фґ-
 гґаґіндаґале де але візіта кґм мґ воїґ пґ-
 тґк депрїнде а четї скрїсоарґк ачґк іеро-
 глафікґа че се обїчнґіа атґнчї пе ла ної;
 шї лґґна історїа ромґніаор де Пе-
 трґ Маїор, ажґтат де абечедарґа ґрґісіт,
 Ан пїґціне чєасґрї ам анвґцат а четї;
 пґн' Ан сєарґ, сґрам дєстоїнік сґ спґїґ
 пє парте кґт орї-карє анаґност де ре-
 пєде. Сєара ам чїтїт татґахі меґ тот
 кґнтґа антґїґ дін Моартґк лґї Авел,
 сїнґґрґ картґк карє авґк пґтіре а'л ад-
 dormї. Бґнґа пзрїнте сґ бґкґрґ, шї а-
 трїєґїна шїїнца мґк ла вредніціа анвґцз-
 торґахі, порґнчї сґ се кґмпєре 5 коці
 постав вішїніґ де ґн бєніш, пє карє ла
 трїмісе даскалґахі.

Вґ Ансґ нґ пґтґм ґїта афронтґа че
 мї'а фґкґсе. Фґкґнґа ґн конгрєс де вґ-
 ієці, коншкларї аї меї де ла даскалії
 францєз шї грек, дґпз мґлатє опїнії, карє
 де карє маї сґраваґанте, о ідєє сатанї-
 кґ бєні ґнґіа Ан мїнте.

— Фраціаор, зїсе єа, сокотїнца мґк
 єсте сґ анкїпґїм нїшє антрєвзрї атґт
 де грєлє анкґт сґ нґ ле поате тґамґчї,
 ка сґ'ї доведїм кґ є нґмаї ґн нотзрґґ
 нєдант.

— Е'ґе! браво! Е'ґе! ґґра! Паа'ґ! вї-
 бат! сґгрїгарґ кґ тоці.

Антрєвзрїлє с'аґ алкґтґїт, с'аґ а-
 брєбат де тоатґ адґнарґк шї мї с'аґ лґ-
 крєдїнцат.

Атрєїа зї даскалґа бєні, шї антр-
 вґнґамґ де шїґ бґкілє пє дїнафарґ, сґпє
 рзєпґнє ам дєскїс картґк лґї Петрґ Маїсґ,
 шї 'ї ам чїтїт антрєг капїтол. Профєсс-
 рґа рґмґсґ анлємнїт.

Фґрґшїна де чїтїт, ам ґрмат Ан тс-
 нґа ачєл пєдантїк кґ карє амї воркїсе єа:
 „Де врємє че вєзї логїотатє, кґ ам
 „анвґцат а чїтї фґрґ лєснїчосґа мєтод
 „ал абечедарґахі дґталє карє 'мї аї сґпґс
 „кґ єсте тємґїа лімєї, нґ сґнт ла ан-
 „доїааґ кґ воїґ анвґца а скрї іарґшї
 „фґрґ ажґтор дзєкґлєск. Ансґ фїїна кґ
 „кґноск шї сїмґ кґ дєсґвґршїре кґ дас-
 „калґа пєнтрґ ґн тґнзр, єсте ачґк че
 „єсте грґдїнарґа пєнтрґ пом, вґз кґ єґ
 „ам фолрте мґлатє лґкґрґї де анвґцат,
 „кґчї сґнт ка ґн копак нєродїтор. Дрєпт
 „ачїк ам фґкґт ачєсте зґчє антрєвзрї, пє
 „карє дґта вєї бїне вої а мї лє дєсґдшї.
 „Ачґкєта ба фї сїнґґрґ лєкціа мґк. Пє тоа-
 „тґ зїоа амї вєї тґамґчї кґтє зґчє дє
 „ачєсте антрєвзрї. а) К. Нєгрґці.

АСґПРА ОРТОГРАФІЄІ РґМґНґШТІ.

Рєсґнєт ла чєлє че с'аґ зїс Ан сєїєптґа ачєста
 Ан „Фолїєа літєрарґ“ Нр. 1, 6, 7, 8, 18, 20,
 21, шї Ан ал доїлєа кґрс Нр. 2—4 шї 10.

(С р м а р е.)

II. Асґпра Ортографїєї сґрґнє матє-
 ріалє с'а ворбїт Ан Фолїєа літєрарґ Нр

а) Антрєвзрїлє шї дєснґдзґдґїрґк сїєтґахі
 даскґла сґ ба кґта Ан манускрїпт.

18. 20. 21., декзтрз Д. П. Ачест артиквл а'а жѡдекат Д. Ціпар ан ал II. кѡрс ал Фойі літераре Нро 2. 3. 4. Дінтре ромжніі нострі, карі дѡ скріс асѡпра ортографііі, дѡпз жѡдка меа н'а борѡйт нічі ѡнѡла ашеа де сѡнзтос, — ашеа де анцелепцеште ка Д. П. Кѡт де прецѡс ар фі рѡмас ачел артіквл, дакз дѡпзкѡм аштептам ѡѡ, Д. П. дѡпз ачел немінчїнос кѡвжнт ал нѡтѡрї — „кѡте сѡнете атѡте семне“ — ар фі фѡкѡт шї а плекареа антѡкмаї. Аста є чеа маї маре вїнз каре ї се поате арѡнка. Челеалате кѡ каре се анвїновзцеште декзтрз Жѡ-декзтор, — Чїне а скріс кеїеа дїн фѡрѡн-теа борѡрѡлѡї (дїкціонарѡлѡї) дїн бѡда?, — Пе че време атрѡїт ѡлфїлас? шчл., нѡ се цїнеаѡ де фїїнца лѡкрѡлѡї. Де чеа-лаалтз парте артікѡлѡла Дом. Ціпар аратз маре аперїтате, іекѡсїнцз шї лѡїкѡ, — анѡшїтѡці, пе каре ѡ тѡтѡїнз ле чеїѡ де ла ѡн еѡреат ка Д. Ціпар. — Шї ар-тікѡлѡла дѡале ар фї фѡст кѡ мѡлт маї фѡїмос, дакз ачеле, пе каре Д. П. ле а зїк ка п'он тѡеакѡт — де шї ѡнеле грешїте дїн нѡвзгаре де сїамз —, с'ар фї лѡат шї декзтрз жѡдекзтор нѡ маї ка ан тѡеакѡт. Анѡз ме ласѡ, кѡ „кѡте капете атѡте пѡрїрї.“ Ам нѡмаї доаз еѡ-гѡрї де сїамз. а) Д. Ціпар антре челе грешїте але Д. П. редѡче шї пѡрїреа: кѡ лїмеа гѡтїкѡ ар фї мѡма лїм-беї ѡерманѡ — Аста нѡ се поате сѡ-кѡтї ка о грешѡлѡз а Д. П. Ан пѡрїреа ачѡеа сѡнт маї мѡлці ѡерманї анѡвзѡці. Шї маї де кѡрѡна четїїѡ ан аналеае лі-тературї дѡла Віенна Том. 46. *) Ан

пѡнтѡла ачѡста о десертѡціе а лѡї Іакоѡ Грїм сѡпт тїтѡла „Ulphilaе partes in-
editae e Palimpsestis Ambrosianis. Ачї
се борѡште де а II. скрісѡаре а С. Па-
вел ла Корїntenї. Ързїторѡла антре челе-
лаалте зїче ла ф. 185: Фїеш'че шїр дїн
гѡтїчеште єсте пентрѡ ної класїк,
шї кїар пентрѡ тѡате дїалектелеа лїм-
беї ѡерманѡ: пентрѡ аналта ѡерманѡ
(Hochdeutsch) пентрѡ чеа Саксонїкѡ,
шї чеа мїезѡнопїалѡз (nordischer Zweig):
пентрѡкѡ ла фїеш'карї дїн ачѡсте се по-
ате шї тѡеѡїе сѡ се пѡїе лїмеа
гѡтїкѡ дѡрепт кѡпѡтѡїѡ, ба зѡ, тѡ-
меїѡ *). Ачѡсте нѡ ле зїк дѡла мїне; дѡр
нѡмаї пентрѡкѡ Д. Ціпар сѡкѡтеште пѡ-
рїреа ачѡста де ѡна грешїтѡ а Д. П. сѡнт
маї мѡлці ан пѡрїреа ачѡста. Ъѡ дїн пар-
тем зїк, кѡ прѡкат є грїѡ а лѡеѡрї
ачѡ пѡрїре, пре атѡт є грїѡ а о дѡеїдї
де грешїтѡ. Апої Д. П. а борѡйт не-
грешїт де лїмеа ѡерманѡ кѡлатївїтѡ пе каре
о кѡноаште дѡа. Тѡеѡе сѡ сѡпѡнем ан-
тр'ѡн аѡтор кѡ нѡ борѡште деспре лѡкрѡлѡї
пе каре нѡ ле кѡноаште. Дѡр пѡтеа сѡ ан-
целѡгѡз шї пе а Саксонїлѡр дїн Ардїа,
пе каре анѡ а лѡѡт прїлеж ан Брашѡв
сѡ о кѡноаскѡ. Ачѡстѡ лїмеѡ сѡ оскї-
ште де чеа ѡерманѡ, маї кѡ сїамз ан
гласнїче. Аѡїм лїмеа гѡтїкѡ нѡ поате фї
мѡмѡ челеї ѡерманѡ кѡлатївїте, прѡкѡм шї
челеї лѡтїнѡштї нѡ поате фї мѡмѡ брѡ-
ѡна дїн челе Романѡ? Маї сѡс нѡмїтѡлѡ Грїм

*) Jede Zelle Gotisch ist für uns klassisch; und zwar für alle Mundarten deutscher Zunge, — den hochdeutschen wie den sächsischen und nordischen Zweig, deren jedem die gotische Sprache zu Grunde gelegt werden kann und muß. S. 185. — Jahrbücher der Literatur 46 Band.

*) Jahrbücher der Literatur — Sechs und vierzigster Band. Wien 1829 S. 184 — 22.

зиче кз к8 тоате кз аймеа готікз тре-
 б8е сз се п8іе дрепт кзпзт8і8 ла тоате
 діаліктеае, тот8ші к8 чеа Церманз к8-
 тівітз сгамзхнз маї м8лт. — Різї
 тот аколо Ф. 226. — Б.) Маї аңколо
 треб8е сз мзрт8рісеск, кз є8 н8 прічеп пен-
 тр8 че Дом. Ціпар зиче кз „ачеаста є
 дреапта Філософіє“ єсте о зичере
 грешітз? Адевзрат ної зичем аң додо
 кп8рї: „ачеаста є дреапта Філо-
 софіє“ шї „ачеаста є дреаптз Фі-
 лософіє“ Дар аң ачеаста се к8ноаште
 кіар о деітоїнічїе аң аймеа ноастрз маї
 маре декят аң латїнз, каре н8маї аң-
 тр8н кп поате зиче: „haec est recta
 Philosophia“, в8 н8 к8носк алтз осевї-
 тате аңтре ачесте додз зичерї декят кз
 а Д. П. апасз маї м8лт декят а Д. Ці-
 пар. Дешї прон8меле „ачеаста“ се ред8-
 че ла челе маї с8с зїсе, тот н8 є зиче-
 реа грештз: пентр8кз „дрепта Філо-
 софіє“ стз аң лок де: „ачеаста“ (8р-
 мареа де маї с8с) є чеа дрептз Фі-
 лософіє, шї лзснз афарз пе прон8ме-
 ле „чеа“ ремжне „дрептз Філосо-
 фіє.“ в8 аңтр8лт кп н8ме прічеп. в8з8
 н8маї, кз ної аңтревїнцзм амандсаз
 зичерїле. Прічеп шї ачєа, кз 8на апасз
 маї м8лт декят алта. Дакз маї єсте алт
 чебашї, пентр8 міне є таїнз, пе каре де
 мі о ва десвзл8ї чїнева, аї вої8 м8лц8-
 мі. — Дар сз лзсзм ачесте, ка 8неле, че
 аң скрісарєа Д. П. н8 се цїнеа де фі-
 їнца л8кр8л8ї. Ортографїа Д. П. є 8шоарз.
 — Дест8л де 8шоарз є шї ортографїа про-
 п8сз де Д. Р. аң Нр. 10. ал Фогїї. Кп-
 п8л к8 каре ачест в8рєат ж8декз пзрерїле
 алтора, єсте вреднїк де лавдз, шїї фаче
 чїнсте. Н8 вої8 сз ме слобоз8 аң Грз-
 матїка Дсале, 8нде с8нт 8неле, — поате

дїн невзгаре де сгамз — де каре треб8-
 іеа сз се фєраскз, спре пїлдз „ачештї
 характер8рї“ (ка к8нд аї зиче: „аче-
 штї л8кр8рї —) шчл. аң н8маї о мїкз
 в8гаре де сгамз. аңтре аңс8шїтзїле,
 че ле аз 8рз торзл, ортографїї сале, а
 5-а с8нз ашеа: „аң 8неле є аңте-
 меїатз пе втїмоложїе. де че н8
 зиче аң тоате? Не-грешїт де ачєа, ка
 сз н8 в8тзме 8ш8рзтатеа. де аїчї
 8рмеазз кз „8нде н8 се ба в8тзма 8ш8-
 рїнца, аколо втїмоложїа ашї ва абеа дре-
 пт8рїле сале.“ Іатз кз н8 ле арє. До-
 мнїа са зиче кз аң лок де ц се скрієм
 аң лїтере лзтїнештї с. аїчї н8 є де лок
 втїмоложїе. Дакз а в8рт сз м8лц8ме-
 скз шї пе втїмоложїе прекзм се фзгзд8е-
 ште, ат8нчї сз фїе п8с пе т лзтїнеск к8
 семнзл ачєла: пентр8 кз ц ла ної єсте
 прекат штї8 є8 маї тотд8на дїн т лз-
 тїнеск. аїної 8ш8рїнца тот є ачєа, шї
 фолос8л маї маре. — Маї аңколо н8ме
 ампротївєск, сз се п8їе д8пз с лзтїнеск
 8н і к8нд воїїм сз с8не аңаїнте де
 о ц ка ч, аңсз аїчї ар фї фост вїне сз
 н8 баце чєл п8цїн пе ачєле, пе каре шї
 пзнз акзм ле скрієам чеа маї маре пар-
 те к8 „єа“ спре пїлдз чеапз, сеара,
 чеарз, сеара, чеафз, сеафа, чеа-
 цз, сеаца, шчл. Пзнз акзм шї карї
 н8 к8ноштеа8 аймеа лзтїнз се аңдре-
 пта8 д8пз н8мер8л амм8лцїт 8нде „є“
 чєа орїцінал ремжне сїнг8р чєпе, чєфе
 аз чєфї шчл. — Д8пз ачесте в8гзрї де
 сгамз аш' вєа сз зїк чебашї шї дєла
 міне. вої8 зиче, дар ме вої8 фєрї де а
 проп8не вєр8н план де ортографїе. —

— Сокотєск кз н8 ва фї непзк8т Че-
 тіторїлор а атїнче чебашї д'спре аңчєп8-
 т8л лїтєрєлор. — Дїтїрїле с8нт нїште

СЕМНЕ, ДЪ ФІГЪРЕ, КЪ КАРЕ КІПЪІМ НЕШТЕ
СЪНТЕ СІМПЛЕ. ДРОБШТЕ СЕ КРЕДЕ КЪ КІ-
ПІІ АЧЕШТІА СЪНТ АФЛАЦІ ДЕ ФЕНІЧІЕНІ. ДАР
АЧЕАСТА МІ СЕ ПАРЕ КЪ СЕ РАЗІМЪ МАІ КЪ
СЕАМЪ ПЕ АЧЕА ДАТ „НЕСІГЪР, КЪ КАДМЪ АР
ФІ АДЪС ЛІТЕРЕЛЕ ДІН ФЕНІЧІА ЛА ГРЕЧІ ШІ
АНЪМЕ ЛА ТЕБАНІ АН БЕАК АА XVI АН:
ДЕ ХС. ВСТЕ АНСЪ АПРОАПЕ ДЕ АДЕВЪР, КЪ
ЛІТЕРЕЛЕ ДЕ ВОР ФІ АФЛАТ ФЕНІЧІЕНІ. ЧЕА
МАІ БЕКІЪ АЛФАБЕТ ПЕ КАРЕ АА КЪНОАШТЕМ
ЕСТЕ АА ФЕНІЧІЕНІЛОР; ШІ АЛЪТЪРЪНА АЛ-
ФАБЕТЪА ВЪРЕІЛОР, АА ПАЛМІРЕНІЛОР, АА СІ-
РІЛОР, АА ГРІЧІЛОР, АА АЪТІНІЛОР, ПЕ АННЪ
АА ФЕНІЧІЕНІЛОР ШІ АА ПЪНІЛОР АН АФРІКА
ШІ СІЧІАІА, СЕ БЕДЕ КЪ СЛЕ СЪНТ НЪКЪТЕ
ЪНЪА ДІНТР'АЛЪА. АА АЪІ ЧІРІА ЕСТЕ ДІН
ЧЕА ГРЕЧЕСК. — АА АРАПІЛОР ЕСТЕ АСТЪЗІ
ФОАРТЕ МЪАТ ОБІВІТ ДІ ЧЕАЕ МАІ СЪС ПО-
МЕНІТЕ; ДАР СЕ ДЪ КЪ СОКОТЕАА КЪ ШІ АА
ЛОР ВА ФІ ФЪСТ ОДІНОАРЪ ТОТ ЫНЪА КЪ
АА ФЕНІЧІЕНІЛОР, ВЪРЕІЛОР ШІ СІРІЛОР. —
СЪНТ, КАРІ СОКОТЕСК КЪ ФЕНІЧІЕНІ Н'АЪ
АФЛАТ ЛІТЕРЕЛЕ: ДАР НЪМАІ ЛЕАЪ АМПРЪ-
ШТІАТ АНТРЕ АЛТЕ НЕАМЪРІ, ДЪПЪ ЧЕ ШІ
АЖШІІ ЛЕАЪ ПРІІМІТ ДЕАА ААЦІІ. —

(Ва Ърма.)

ДАТОРІА ПАТРІОТЪАХІ

(ДІН ЫНЪРЪЩЕ АЪПЪ Erdelyi.)

ДЕ ІНІМА ПЕНТЪ ПАТРЕ
АШАЦІ ВАТЕ, СЪ МЪХЪНЕЩЕ,
КАТ ДЪПЪ КІНЪРІ МАРІ ШІ КРЪНТЕ
АН ФОК АМАР СЪ ТОПЕЩЕ:
СКРІЕ, ФЪ, ОЩЕЩЕ КЪІ ПРЕКЪМ
ЗЕІІ ЧЕРЕШІ АІ ДЪАЪРЪ,
ВА ДЕН' А ПАТРЕІІ АЛТАРЕ
ФЪМЪРІ ДЕ ЖЪРЪЪ СЪ ОБОАРЕ.

ДЕ СКРІІ, ДЕ КЪНЦІ, НЪМА АМОРЪА
ПАТРЕІІ СЪ'ЦІ КЪНТЕ ВЕРЪА;
ДЕ ФАЧІ, КЪ КРЕДІНЦЪ СЪ ЪРМЕЗІ,
ДА ЧЕ ТЕ КІАМЪ АНЪРЪА.
ДЕ ГРЪВЕШІ КЪ АРМА АН РЪСКОІЪ,
РЪПЕЦІ ПІЕНТЪА ТЪЪ АН ДЪЪ;
АТЪНЧІ АН СЪНЦЕЦІ ВОМ ВЕДЕА
ЧЕ АМОР АІ КЪТРЕ ПАТРЕІ.

Ва. І. М.—И.

— АН ВЕНГЛІТЕРА АЦІАЕ ОПРЕСК СЪ ЫА
БЛЕ ЧЕРШЪТОРІ ПЕ ЪАЦЪ, АФАРЪ ДЕ АЧЕА
МАІ СЪНТ ШІ НІЩЕ СОЦІЕТЪЦІ, КАРЕ ЪМЕАЪ
СЪ ДЕСФІІНЦЕЪЕ АЧЕСТ ЪРЪТ ОБІЧЕІЪ. АДЪНЪН-
АЪСЕ ДЕ ЫНЪЗІ О АСІМЕН'К СОЦІЕТАТЕ ЛА ДОН-
ДРА, ЫНЪА ДІН МЪДЪАКРІДЕ ЕІ А ПОВЕСТІТ ЧЕАЕ
ЪРМЪТОАРЕ: ЪМЕАЪНА ЕЪ АНТР'О ДІМІНЪЦЪ
ПЕ ЪАЦЪ, М'АМ ПОМЕНІТ КЪ ЫН ОМ КА ДЕ
40 ДЕ АНІ, ТРЕНЦЪРОС ШІ ЪРЪТ ЛА ФАЦЪ,
КЪ МЪ РОАГЪ СЪ'І ДАЪ 20 ДЕ ПАРАЛЕ. ДА
ЪН ОМ ДЕ ВЪРСТА ДЪМІТАЛЕ НЪ ДАЪ ЕЪ НІ-
МІК, АМ РЪСПЪНС МАІ ВЪРТОС КЪ МІ СЕ ПАРЕ
ЧЪДАТ А 'МІ ХОТЪРЪ ШІ СЪМА, КАТ СЪ'ЦІ
ДАЪ. 'МІ АІ ФАЧЕ ЫН МАРЕ КІНЕ, ДАКА 'МІ
АІ ДА АЧЕА 20 ДЕ ПАРАЛЕ, А ЗІС ОМЪА
ОФЪНА. НЪ ДАЪ НІМІК, АМ РЪСПЪНС ЕЪ,
ШІ АМ ПЛЕКАТ СЪ МЪ ДЪК. ДЪПЪ ЧЕ М'АМ
ДЕНЪРТАТ ПЪЦІНТЕА М'АМ СОКОТІТ, КЪ АМ
ФЪКЪТ РЪЪ А НЪ ДА АЧЕА 20 ДЕ ПАРАЛЕ,
ПЪТЪНА АІПСА СЪ АДЪКЪ ПЕ АЧЕА ОМ АА ДЕС-
НЪДЪЖДЪРІЕ. Д'АМ КЕМАТ ДАР АНДЪРЪТ,
ШІ 'І АМ ДАТ ПАРАЛЕЛЕ. ОМЪА 'МІ А МЪА-
ЦЪМІТ ШІ АЕ А ВЪГАТ АН БЪЪЪНАР. ЧЕ ТРЕ-
БЪІНЦЪ МАРЕ ТЕ СІАЕЩЕ СЪ АЪІ 20 ДЕ ПА-
РАЛЕ? 'А АМ АНТРЕКАТ ЕЪ. ВА А РЪСПЪНС:
СЪНТ АКЪМ ДОЪ ЧЪЕЪРІ ДЕ КЪНА ЪМЕАЪ
ЧЕРЪНА ШІ Н'АМ ПЪТЪТ КЪЩІГА НІЧІ МЪКАР
О ПАРА ШІ ДАКА ДЪМІНЪТА НЪ 'МІ АІ ФІ
ДАТ АЖЪТОР, АШІ ФІ СІАІТ СЪ МЪ АНЪК ДЕ
МЪНКЪ, ШІ АЧЕАТЪ ІДЕЕ МЪ ОМОАРЪ.